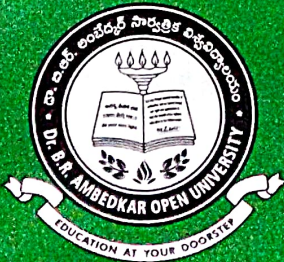
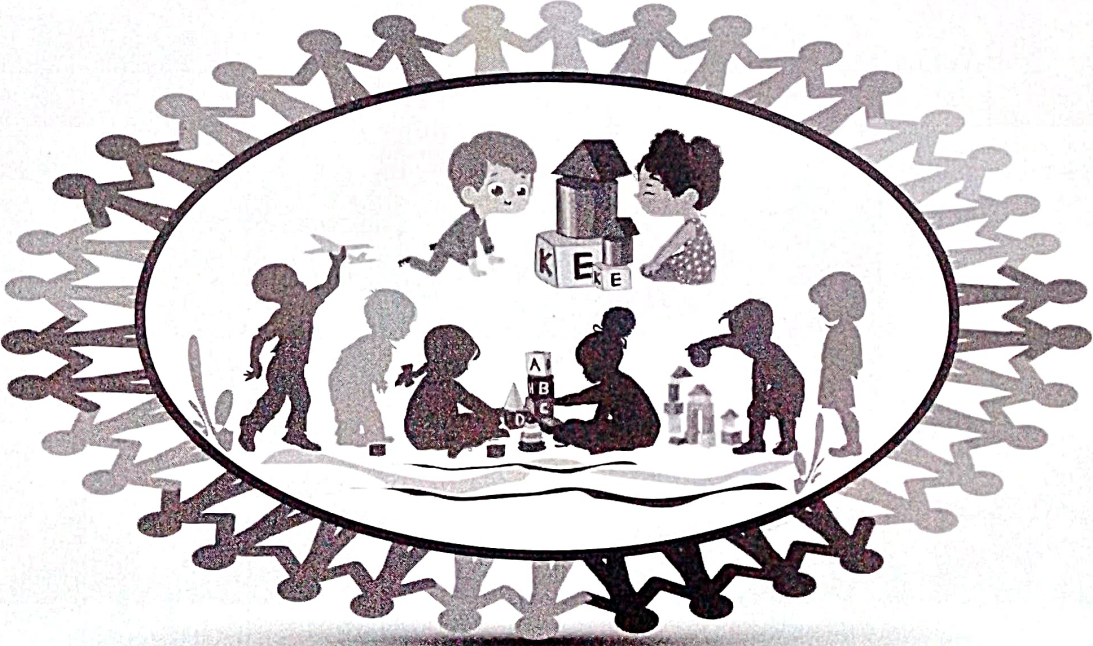

CECE - 1

విద్యా విభాగం
సర్టిఫికేట్ ప్రోగ్రామ్: పూర్వ బాల్యదశ సంరక్షణ, విద్య

పూర్వ బాల్యదశ సంరక్షణ, విద్య సూత్రాలు

డా. బి.ఆర్. అంబేద్కర్ సార్వత్రిక విశ్వవిద్యాలయం
హైదరాబాద్

సంపాదకులు

ఆచార్య వి. సుధాకర్ (రిటైర్డ్)
ఇఘ్లా, హైదరాబాద్

రచయితలు

డా. వి.కవితా కిరణ్

సహాయ ఆచార్యులు, డిపార్ట్మెంట్ ఆఫ్
హెచ్డిఎఫ్ఎస్, కాలేజ్ ఆఫ్ కమ్యూనిటీ సైన్స్,
PJ TSAU, హైదరాబాద్

శ్రీమతి సుహాసిని ఎ. బౌనే (రిటైర్డ్)

సీనియర్ ఫ్యాకల్టీ, స్టేట్ రీసోర్స్ సెంటర్,
(ఎర్లీ చైల్డ్ ఎడ్యుకేషన్), డిడిఎంఎస్
ఆంధ్ర మహిళా సభ

డా. జి. ఇందిర

ప్రిన్సిపాల్ ఇన్‌చార్జ్, ఆంధ్ర మహిళా సభ, హైదరాబాద్

శ్రీమతి జి. సుజాత

సీనియర్ ఫ్యాకల్టీ,
దుర్గాబాయ్ దేశ్ముఖ్ మహిళా సభ, హైదరాబాద్

డా. కె. శ్రీదేవి

విద్యా విభాగం, నేషనల్ ఇనిస్టిట్యూట్ ఆఫ్ స్పీచ్ &
హియరింగ్ సెంటర్, రీజనల్ సెంటర్, సికింద్రాబాద్

మొదటి ఎడిషన్: 2025

కాపీరైట్: © 2025 డా. బి.ఆర్. అంబేద్కర్ సార్వత్రిక విశ్వవిద్యాలయం, హైదరాబాద్, తెలంగాణ రాష్ట్రం.
అన్ని రకాల కాపీరైట్ హక్కులు విశ్వవిద్యాలయానివి. విశ్వవిద్యాలయం నుండి లిఖితపూర్వక అనుమతి లేకుండా
ఈ పుస్తకంలోని ఏ భాగాన్ని ఏ రూపంలోనైనా పునరుత్పత్తి చేయాలనుకుంటే విశ్వవిద్యాలయ అనుమతి పొందాలి.
ఈ పాఠాలు డాక్టర్ బి.ఆర్. అంబేద్కర్ సార్వత్రిక విశ్వవిద్యాలయం “పూర్వ బాల్య మరియు సంరక్షణ విద్యా”
పాఠ్య ప్రణాళికలో ఒక భాగం.

ఇతర వివరాలకు మరియు సమాచారానికి సంప్రదించాల్సిన చిరునామా: డైరెక్టర్ (అకడమిక్), డాక్టర్ బి.ఆర్.
అంబేద్కర్ సార్వత్రిక విశ్వవిద్యాలయం, రోడ్ నెం. 46, ప్రొ.జి.రాంరెడ్డి మార్గ్, జూబిలీ హిల్స్, హైదరాబాద్-500033,
తెలంగాణ రాష్ట్రం.

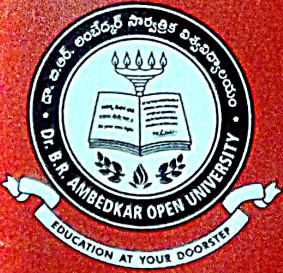
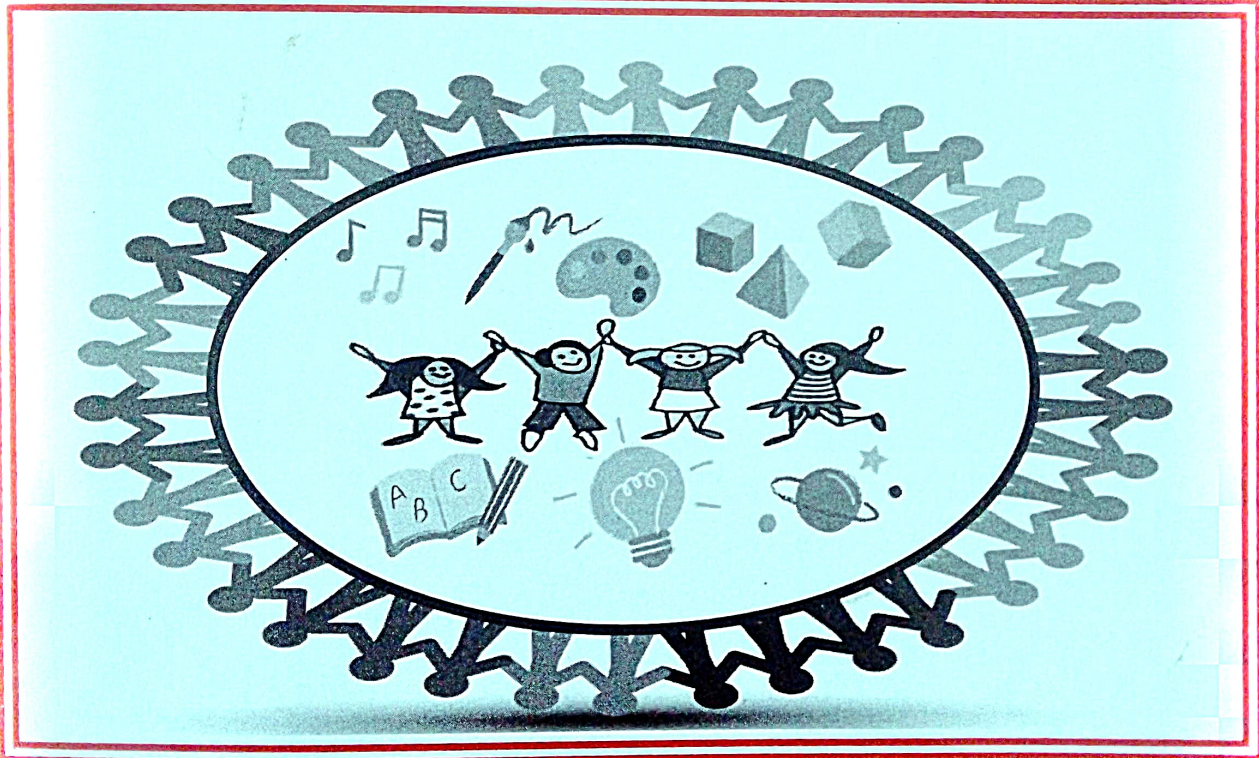
వెబ్: www.braou.ac.in; ఇ-మెయిల్: info@braou.ac.in

డాక్టర్ బి.ఆర్. అంబేద్కర్ సార్వత్రిక విశ్వవిద్యాలయం తరపున రిజిస్ట్రార్ ద్వారా ముద్రించబడింది.

Dr.BRAOU/DMP/F.NO.007/J.O.No: 832/2025-26 Date: 19-08-2025 Copies 1000

విద్యా విభాగం
సర్టిఫికేట్ ప్రోగ్రామ్: పూర్వ బాల్యదశ సంరక్షణ, విద్య

పూర్వ బాల్యదశ సంరక్షణ, విద్య ఉపగమాలు

డా. బి.ఆర్. అంబేద్కర్ సార్వత్రిక విశ్వవిద్యాలయం
హైదరాబాద్

సంపాదకులు
డా. పి. శంకర్
అసోసియేట్ ప్రొఫెసర్
NIEPA, New Delhi

రచయితలు

శ్రీమతి ఎం. రమ
ప్యాకల్టీ, స్టేట్ రిసోర్స్ సెంటర్ (పూర్వ బాల్య దశ విద్య)
ఆంధ్ర మహిళా సభ, హైదరాబాద్
యూనిట్ - 1, 2, 3

శ్రీమతి వి. రత్నమాల
ప్యాకల్టీ, స్టేట్ రిసోర్స్ సెంటర్
(పూర్వ బాల్య దశ విద్య)
ఆంధ్ర మహిళా సభ, హైదరాబాద్
యూనిట్ - 7, 8, 9

శ్రీమతి జి. కమల
ప్యాకల్టీ, స్టేట్ రిసోర్స్ సెంటర్
(పూర్వ బాల్య దశ విద్య),
ఆంధ్ర మహిళా సభ, హైదరాబాద్
యూనిట్ - 11, 12

తెలుగు అనువాదం

ఆచార్య చంద్రకళ
విద్యా విభాగం, డా.బి.ఆర్.అంబేద్కర్
సార్వత్రిక విశ్వ విద్యాలయం, హైదరాబాద్.

డా. పడాల లక్ష్మణ్
సహాయ ఆచార్యులు
విద్యా విభాగం, డా.బి.ఆర్.అంబేద్కర్
సార్వత్రిక విశ్వ విద్యాలయం, హైదరాబాద్.

మొదటి ఎడిషన్: -2024

కాపీ రైట్: డాక్టర్ బి. ఆర్. అంబేద్కర్ సార్వత్రిక విశ్వ విద్యాలయం , హైదరాబాద్, తెలంగాణ.

అన్ని రకాల కాపీ రైట్ హక్కులు విశ్వ విద్యాలయానివి. విశ్వవిద్యాలయం నుండి లిఖితపూర్వక అనుమతి లేకుండా
ఈ పుస్తకంలోని ఏ భాగాన్ని ఏ రూపంలోనైనా పునరుత్పత్తి చేయలనుకుంటే విశ్వ విద్యాలయ అనుమతి పొందాలి .
ఈ పాఠాలు డాక్టర్ బి. ఆర్. అంబేద్కర్ సార్వత్రిక విశ్వ విద్యాలయం “పూర్వ బాల్య, సంరక్షణ విద్యా” పాఠ్య
ప్రణాళికలో ఒక భాగం.

ఇతర వివరాలకు మరింత సమాచారానికి సంప్ర దించాల్సిన చిరునామా: డైరెక్టర్ (అకాడెమిక్), డాక్టర్ బి. ఆర్.
అంబేద్కర్ సార్వత్రిక విశ్వ విద్యాలయం యూనివర్సిటీ, రోడ్ నెం. 46, ప్రొఫెసర్ జి. రామ్ రెడ్డి మార్గ్, జూబ్లీ హిల్స్,
హైదరాబాద్-500033. తెలంగాణ రాష్ట్రం.

వెబ్: www.braou.ac.in ఇ-మెయిల్: info@braou.ac.in

డాక్టర్ బి. ఆర్. అంబేద్కర్ సార్వత్రిక విశ్వ విద్యాలయం తరపున రిజిస్ట్రార్ ద్వారా ముద్రించబడింది.

Dr.BRAOU/DMP/F.NO.007/J.O.No: 833/2025-26 Date: 19-08-2025 Copies 1000

సహ సంపాదకులు

డా. జి. మేరీ సునంద
ప్రాఫెసర్, విభాగాధిపతి,
డా. బి.ఆర్. అంబేద్కర్ సార్వత్రిక విశ్వ విద్యాలయం,
హైదరాబాద్

డా. జి. మేరీ సునంద
ప్రాఫెసర్, విభాగాధిపతి, విద్యా విభాగం,
డా. బి.ఆర్. అంబేద్కర్ సార్వత్రిక విశ్వ విద్యాలయం,
హైదరాబాద్
యూనిట్ - 4, 5, 6

శ్రీమతి ఎల్. జలజ
అకాడెమిక్ కన్సల్టెంట్,
దుర్గాబాయి దేశ్ముఖ్ మహిళా సభ, హైదరాబాద్
యూనిట్ - 10

కోర్సు సమన్వయ కర్త
డా. జె అరుణ
సహాయ ఆచార్యులు
విద్యా విభాగం, డా.బి.ఆర్.అంబేద్కర్
సార్వత్రిక విశ్వ విద్యాలయం, హైదరాబాద్.

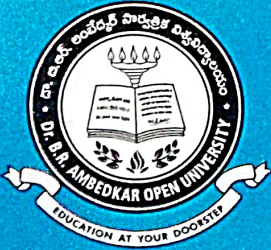
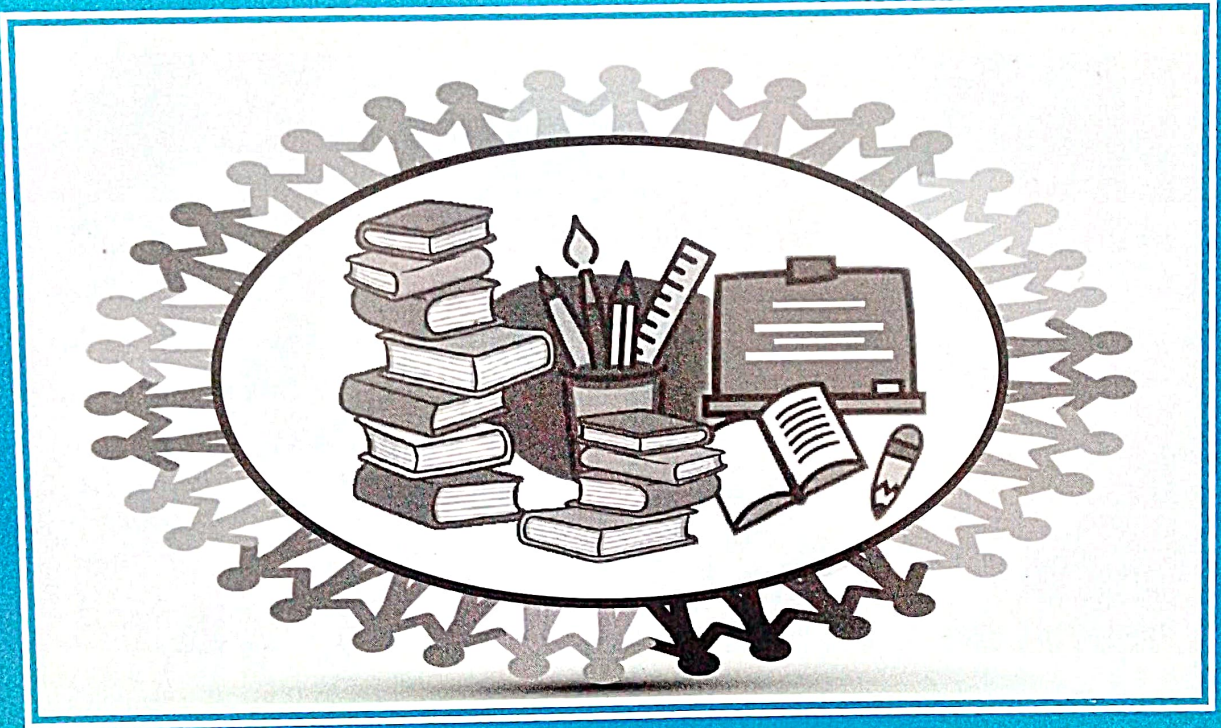
ముఖ చిత్రం
జి. వెంకట స్వామి
గ్రాఫిక్ యూనిట్
డా.బి ఆర్ అంబేద్కర్ సార్వత్రిక విశ్వ విద్యాలయం
హైదరాబాద్

Printed at: Deccan Press, Hyderabad

విద్యా విభాగం

సర్టిఫికేట్ ప్రోగ్రామ్: పూర్వ బాల్యదశ సంరక్షణ, విద్య

పూర్వ బాల్యదశ సంరక్షణ, విద్య
కార్యక్రమాల ప్రణాళిక, అమలు

డా. బి.ఆర్. అంబేద్కర్ సార్వత్రిక విశ్వవిద్యాలయం
హైదరాబాద్

సంపాదకులు

ఆచార్య టి. మృణాళిని (రిటైర్డ్)

విద్యా విభాగం

ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయం, హైదరాబాద్

రచయితలు

శ్రీమతి చిత్రా పరమేశ్వరన్

సంస్థాపకులు మరియు చైర్మన్,

ఆరా (AURAA)

శ్రీమతి వి. రత్నమాల

ఫ్యాకల్టీ, రాష్ట్ర వనరుల కేంద్రం

(ప్రారంభ శిశు విద్య)

ఆంధ్ర మహిళా సభ, హైదరాబాద్

శ్రీమతి ఎల్. జలజ

అకడమిక్ కన్సల్టెంట్

దుర్గాబాయ్ దేశ్ముఖ్ మహిళా సభ,

హైదరాబాద్

సహా సంపాదకులు

ఆచార్య చంద్రకళ

డీన్, విద్యా విభాగం, డా. బి.ఆర్.అంబేద్కర్
సార్వత్రిక విశ్వవిద్యాలయం, హైదరాబాద్

తెలుగు అనువాదం

డా. జె. అరుణ

సహాయ ఆచార్యులు

విద్యా విభాగం, డా. బి.ఆర్.అంబేద్కర్
సార్వత్రిక విశ్వవిద్యాలయం, హైదరాబాద్

కోర్సు సమన్వయకర్త

డా. పదాల లక్ష్మణ్

సహాయ ఆచార్యులు

విద్యా విభాగం, డా. బి.ఆర్.అంబేద్కర్
సార్వత్రిక విశ్వవిద్యాలయం, హైదరాబాద్

కవర్ డిజైన్

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి

గ్రాఫిక్ యూనిట్

మొదటి ఎడిషన్: 2025

కాపీరైట్: © 2025 డా. బి.ఆర్.అంబేద్కర్ సార్వత్రిక విశ్వవిద్యాలయం, హైదరాబాద్, తెలంగాణ రాష్ట్ర
అన్ని రకాల కాపీరైట్ హక్కులు విశ్వవిద్యాలయానివి. విశ్వవిద్యాలయం నుండి లభింపజేయబడిన
ఈ పుస్తకంలోని ఏ భాగాన్ని ఏ రూపంలోనైనా పునరుత్పత్తి చేయాలనుకుంటే విశ్వవిద్యాలయ అనుమతి పొందాలి.
ఈ పాఠాలు డాక్టర్ బి.ఆర్.అంబేద్కర్ సార్వత్రిక విశ్వవిద్యాలయం “పూర్వ బాల్య మరియు సంక్లిష్ట హక్కు
పాఠ్య ప్రణాళికలో ఒక భాగం.

ఇతర వివరాలకు మరియు సమాచారానికి సంప్రదించాల్సిన చిరునామా: డైరెక్టర్ (అకడమిక్), డాక్టర్ బి.ఆర్.అంబేద్కర్
సార్వత్రిక విశ్వవిద్యాలయం, రోడ్ నెం.46, ప్రొ.జి.రాంరెడ్డి మార్గ్, బాబ్లీ హిల్స్, హైదరాబాద్-500033.
తెలంగాణ రాష్ట్రం.

వెబ్: www.braou.ac.in; ఇ-మెయిల్: info@braou.ac.in

డాక్టర్ బి.ఆర్.అంబేద్కర్ సార్వత్రిక విశ్వవిద్యాలయం తరఫున రిజిస్ట్రార్ ద్వారా ముద్రించబడింది.

Dr.BRAOU/DMP/F.NO.007/J.O.No: 834/2025-26 Date: 19-08-2025 Copies 1000
Printed at: Deccan Press, Hyderabad

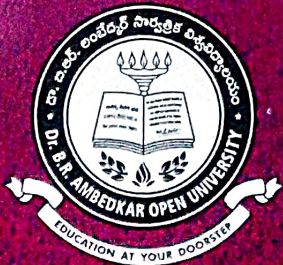
CECE - 4

విద్యా విభాగం

సర్టిఫికేట్ ప్రోగ్రామ్: పూర్వ బాల్యదశ సంరక్షణ, విద్య

పూర్వ ప్రాథమిక పాఠశాల - శిశు సంరక్షణ కేంద్రాల

పరిపాలన, నిర్వహణ

డా. బి.ఆర్. అంబేద్కర్ సార్వత్రిక విశ్వవిద్యాలయం
హైదరాబాద్

సంపాదకులు

డా. ఎం. వాణి

(ప్రిన్సిపల్(రిటైర్డ్)

ఉపాధ్యాయ విద్యా కళాశాల, అంధ్ర మహిళా సభ

ఉస్మానియా యూనివర్సిటీ రోడ్, హైదరాబాద్

రచయితలు

శ్రీమతి జి. కమల

సెక్రటరీ, డైరెక్టర్

స్టేట్ రిసోర్స్ సెంటర్ (పూర్వ బాల్యదశ విద్య)

దుర్గాబాయి దేశ్ముఖ్ మహిళా సభ (ఎ.ఎం.ఎస్)

హైదరాబాద్

డా. జి. గోద లక్ష్మి

టీన్, వంశీధర్ హై స్కూల్, నాదర్గుల్ హైదరాబాద్.

శ్రీమతి జి సుజాత

సీనియర్ అధ్యాపకులు

స్టేట్ రిసోర్స్ సెంటర్ (పూర్వ బాల్యదశ విద్య)

దుర్గాబాయి దేశ్ముఖ్ మహిళా సభ (ఎ.ఎం.ఎస్)

హైదరాబాద్

శ్రీమతి వి. రత్నమాల

సీనియర్ అధ్యాపకులు

స్టేట్ రిసోర్స్ సెంటర్ (పూర్వ బాల్యదశ విద్య)

దుర్గాబాయి దేశ్ముఖ్ మహిళా సభ (ఎ.ఎం.ఎస్)

హైదరాబాద్

తెలుగు అనువాదం

డా.దయాకర్ కురిమేటి

సహాయ అచార్యులు, విద్యా విభాగం

డా.బి ఆర్ అంబేద్కర్ సార్వత్రిక విశ్వ విద్యాలయం

హైదరాబాద్

మొదటి ఎడిషన్: -2025

కాపీ రైట్: డాక్టర్ బి. ఆర్. అంబేద్కర్ సార్వత్రిక విశ్వ విద్యాలయం, హైదరాబాద్, తెలంగాణ రాష్ట్రం.

అన్ని హక్కులు విశ్వ విద్యాలయానివి. ఈ పుస్తకంలోని ఏ భాగం అయినా ఉపయోగించదల్చుకుంటే విశ్వ విద్యాలయ అనుమతి పొందాలి.

ఈ పాఠాలు డాక్టర్ బి. ఆర్. అంబేద్కర్ సార్వత్రిక విశ్వ విద్యాలయం “పూర్వ బాల్యదశ, సంరక్షణ విద్య ప్రాగ్రాం పాఠ్యప్రణాళికలో ఒక భాగం.

ఇతర వివరాలకు మరింత సమాచారానికి సంప్రదించాల్సిన చిరునామా: డైరెక్టర్ (అకాడెమిక్), డాక్టర్ బి. ఆర్.

స్టేట్ బీజాన్గూయావ్హొంఁవాం జోరఫావ్, 64 రెన్డోం ట్యూరిపనియ యల్యూదవి వ్యవస్థాపకాన్యదేబ

ంఅ ర్బ్వాం నాంగంలెల 330005-దాబారద్దావ

info@braou.ac.in ియ్యె-ఇ www.braou.ac.in ిబె

దిరిడబందిబ్రహ్మద్వానిజరి నువరల యల్యూదవి వ్యవస్థాపకాన్యదేబంఅ ంఅ బోర్డకా

Dr.BRAOU/DMP/F.NO.007/J.O.No: 835/2025-26 Date: 19-08-2025 Copies 1000

Printed at: Deccan Press, Hyderabad